SNK-ILK-01 · ETKİNLİK 1

Trafik Işığı Kartları

Yeşil: rahatım · Sarı: emin değilim · Kırmızı: hayır! durum oyunu ve hayır provası

Etkinlik Adı	Trafik Işığı Kartları (SNK-ILK-01)
Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım	3. Sınıf · 27 — Gerektiğinde "Hayır!" der.
Sınıf Düzeyi	3. sınıf (tüm ilkokul sınıflarına uyarlanabilir)
Süre	40 dk (bir ders saati)
Araç-Gereçler	• Çalışma Kâğıdı 1: Trafik ışığı kartları (her öğrenciye bir kopya) • Çalışma Kâğıdı 2: Benim Işıklarım (her öğrenciye bir kopya) • Yeşil, sarı ve kırmızı boya kalemi; makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	• Çalışma kâğıtlarını öğrenci sayısı kadar çoğaltın. • Sınır koymanın ortak tanımını okuyun ve sade bir dille anlatmaya hazırlanın: "Sınır koyma; kişinin kendi bedenine, duygularına, zamanına ve haklarına saygı göstermesi, bunu başkalarına uygun biçimde ifade etmesi ve gerektiğinde akran baskısına karşı "Hayır!" diyebilmesidir. Sağlıklı sınır başkasını dışlamak değil, hem kendine hem karşısındakine saygıdır." Öğrencilere anlatırken: "Sınır, 'Bu bana iyi geliyor' ya da 'Bu bana iyi gelmiyor' dediğimiz görünmez çizgidir." • Bu etkinlikteki on durumu (aşağıda Süreç'te) önceden okuyun; sınıfınıza uygun olmayanı çıkarabilirsiniz. • Tahtaya bir trafik ışığı çizin.
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. **Giriş (5 dk).** Tahtadaki trafik ışığını gösterin: "Trafik ışıkları bize ne zaman geçeceğimizi, ne zaman duracağımızı söyler. Bedenimizin de ışıkları vardır." Yeşil: rahatım, iyi hissediyorum. Sarı: emin değilim, dururum, düşünürüm. Kırmızı: hayır! Bu durum bana iyi gelmiyor. 2. **Kartları hazırlama (7 dk).** Çalışma Kâğıdı 1'i dağıtın. Öğrenciler üç daireyi yeşil, sarı ve kırmızıya boyar ve keser. 3. **Durum oyunu (15 dk).** Aşağıdaki durumları sırayla okuyun. Her durumda öğrenciler hissettikleri ışığın kartını kaldırır. Farklı renklerin kalkmasının doğal olduğunu, herkesin sınırının farklı olabileceğini vurgulayın. Kırmızı kartların çok kalktığı durumlarda sorun: "Kırmızı ışık yandığında ne yaparız?" ve üç adımı birlikte söyleyin: Hayır de · Uzaklaş · Güvendiğin büyüğe söyle. **a)** Arkadaşın teneffüste seni oyuna çağırıyor. *(Genellikle yeşil.)* **b)** Bir arkadaşın sana sormadan sarılıyor ve sen bunu istemiyorsun. *(Sarı ya da kırmızı: "Lütfen önce sor.")* **c)** Öğretmenin "Resmini panoya asabilir miyim?" diye soruyor. *(Seçim*

	çocuğundur; her yanıt saygı görür.) **d)** Bir arkadaşın kalemini istiyor ama senin tek kalemin var. *(Sarı: "Şimdi veremem, teneffüste verebilirim.")* **e)** Oyunda biri seni canını acıtacak kadar sert itiyor. *(Kırmızı: Hayır de, uzaklaş, söyle.)* **f)** Bir arkadaşın "Bunu kimseye söyleme, yoksa küserim." diyor ve bu seni üzüyor. *(Kırmızı: Kötü hissettiren sır saklanmaz.)* **g)** Ailenden biri sana bir doğum günü sürprizi hazırladığını ve şimdilik saklayacağınızı söylüyor. *(Yeşil: Bu bir sürprizdir.)* **h)** Tanımadığın biri seni bir yere götürmek istiyor. *(Kırmızı: Hayır de, uzaklaş, güvendiğin büyüğe söyle.)* **i)** Arkadaşların bir sınıf arkadaşını oyundan çıkarmanı istiyor. *(Sarı ya da kırmızı: "Herkes oynayabilir.")* **j)** Bir akraban yanağından öpmek istiyor; sen el sallamayı tercih ediyorsun. *(Sarı: "El sallayabilir miyiz?")* 4. **Hayır provası (8 dk).** İkili gruplar oluşturun. Kırmızı kart kalkan bir durumu seçip sırayla "Hayır, istemiyorum!" demeyi prova ederler. Önce çok sessiz, sonra bağırarak, en son "güçlü ve kibar" sesle söylemelerini isteyin; hangisinin en iyi olduğunu konuşun. Dik durma ve göz teması kurmayı hatırlatın. 5. **Kapanış (5 dk).** Çalışma Kâğıdı 2'yi dağıtın; öğrenciler her ışık için bir durum çizer ya da yazar (evde tamamlanabilir). Şu mesajla bitirin: "Hayır demek de bir nezakettir. Kırmızı ışık yandığında hayır der, uzaklaşır ve güvendiğin bir büyüğe söylersin."
Kazanımın Değerlendirilmesi	• Durum oyununda öğrencilerin kırmızı ışık gerektiren durumlarda kartı kaldırıp kaldırmadığı ve üç adımı söyleyip söyleyemediği gözlenir. • Hayır provasında öğrencilerin "güçlü ve kibar" sesle hayır diyebildiği gözlenir. • Kapanışta sınıfa sorulur: "Kırmızı ışık yandığında hangi üç şeyi yaparız?"
Uygulayıcıya Not	• Beden güvenliği korkutmadan, sade ve olumlu anlatılır; ayrıntılı istismar anlatımı yapılmaz. Mesaj: "Bedenin sana ait. Rahatsız olursan hayır de, uzaklaş, güvendiğin yetişkine söyle." • Durumlar için tek doğru renk yoktur; parantez içindeki notlar yönlendirme içindir. Çocuğun seçimini düzeltmek yerine nedenini sorun. • Öğrencilerden kendi yaşadıklarını sınıf önünde anlatmaları istenmez; gerçek kişi adı kullanılmaz. • Kırmızı kartı çok sık kaldıran ya da etkinlik sırasında belirgin biçimde rahatsız görünen bir öğrenciyle sonradan, uygun bir ortamda konuşun. • Etkinlik sırasında ya da sonrasında bir öğrencinin risk altında olabileceğini fark ederseniz öğrenciyi sınıf önünde sorgulamayın; okul rehberlik servisi ve okul idaresiyle iş birliği yaparak kurum prosedürünü izleyin.
Çalışma Kâğıdı	Çalışma Kâğıdı 1: Trafik Işığı Kartları · Çalışma Kâğıdı 2: Benim Işıklarım (sonraki sayfalarda)

ÇALIŞMA KÂĞIDI 1 · SNK-ILK-01

Trafik Işığı Kartları

Daireleri yazan renge boya ve kesikli çizgiden kes. Durum oyununda kartlarını kaldır.

Adım: …… **Sınıfım:** ……

Kesikli çizgiden kes

Kesikli çizgiden kes

Kırmızı ışık yandığında: Hayır de · Uzaklaş · Güvendiğin büyüğe söyle.

İkinci sıra yedek ya da evde kullanmak içindir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI 2 · SNK-ILK-01

Benim Işıklarım

Her ışık için bir durum çiz ya da yaz.

Adım: …… **Sınıfım:** ……

Işık	Bu ışığın yandığı bir durum
YEŞİL Rahatım	
SARI Emin değilim	
KIRMIZI Hayır!	

Kırmızı ışık yandığında ne yaparım?

☐ Hayır derim. ☐ Uzaklaşırım. ☐ Güvendiğim bir büyüğe söylerim.

Hatırla: Hayır demek de bir nezakettir.